

Warszawa, 1 maja 2026 r.

Adresat: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wniosek o udostępnienie informacji publicznej dotyczący analiz efektywności zasobowej i kierunków rozwoju produkcji żywności

Szanowni Państwo,

na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej zwracam się z uprzejmą prośbą o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej analiz, danych i dokumentów wykorzystywanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w pracach nad polityką rolną, w szczególności nad Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023–2027 oraz dokumentami dotyczącymi rozwoju systemu żywnościowego w Polsce.

Proszę o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania oraz, w przypadku posiadania odpowiednich materiałów, o udostępnienie analiz, dokumentów, zestawień, notatek, danych, opracowań lub innych materiałów, na których Ministerstwo opierało swoje działania lub stanowiska.

I. Efektywność różnych kierunków produkcji żywności

1. Czy Ministerstwo posiada analizy porównujące, ile kalorii, białka lub innych składników odżywczych finalnie dostępnych dla ludzi uzyskuje się z hektara w różnych kierunkach produkcji żywności, z rozróżnieniem na produkcję roślinną przeznaczoną bezpośrednio do spożycia, produkcję paszową oraz produkcję zwierzęcą, z uwzględnieniem krajowych i importowanych komponentów paszowych?

2. Czy Ministerstwo posiada, zlecało lub wykorzystywało analizy porównujące ekonomiczny i zasobowy koszt uzyskania wartości odżywczej żywności finalnie dostępnej dla ludzi w różnych kierunkach produkcji – z uwzględnieniem całej ścieżki produkcji od pola, przez pasze, do produktu końcowego?

W szczególności proszę o informację, czy analizy takie obejmują porównania w przeliczeniu na 1000 kcal, 1 kg białka lub inne składniki odżywcze, a także na hektar gruntów, jednostkę zużytej wody, nawozów mineralnych i naturalnych, pasz, emisji gazów cieplarnianych lub wsparcia publicznego.

3. Czy w ocenie skuteczności instrumentów WPR są stosowane lub planowane wskaźniki efektywności zasobowej pozwalające porównywać różne kierunki produkcji rolnej i żywnościowej – w szczególności produkcję roślinną przeznaczoną bezpośrednio do spożycia przez ludzi, produkcję roślin paszowych, produkcję roślin wysokobiałkowych na cele spożywcze i paszowe oraz produkcję zwierzęcą – pod względem wartości odżywczej żywności finalnie dostępnej dla ludzi uzyskiwanej z hektara, jednostki wody, jednostki nawozu, jednostki emisji oraz jednego euro wsparcia publicznego?

II. Modele produkcji zwierzęcej, nawozy naturalne, gleba i trwałe użytki zielone

4. Czy Ministerstwo analizowało skutki różnych skal i modeli produkcji zwierzęcej – od małych stad i gospodarstw mieszanych po duże wyspecjalizowane fermy – dla bilansu paszowego, bilansu azotu i fosforu, zagospodarowania nawozów naturalnych, emisji oraz presji na wodę i glebę?

5. Czy Ministerstwo posiada, zlecało lub wykorzystywało analizy dotyczące składu pasz stosowanych w głównych kierunkach produkcji zwierzęcej – w szczególności w produkcji drobiu, trzody chlewnej, bydła mlecznego i bydła mięsnego – z rozróżnieniem na zboża, soję i inne komponenty wysokobiałkowe, zielonki i pasze z trwałych użytków zielonych, kiszonki, produkty uboczne, odpady możliwe do wykorzystania paszowego oraz pasze importowane?

Czy analizy te pozwalają ocenić udział pasz opartych na surowcach nadających się potencjalnie do bezpośredniego spożycia przez ludzi w poszczególnych modelach produkcji zwierzęcej oraz udział pasz pochodzących z użytków zielonych, produktów ubocznych lub innych surowców niewykorzystywanych bezpośrednio jako żywność dla ludzi?

6. Czy Ministerstwo posiada analizy pokazujące, ile nawozów naturalnych i pofermentu z biogazowni powstaje w Polsce, gdzie trafiają oraz czy ich ilość prowadzi w poszczególnych regionach do nadwyżek azotu i fosforu przekraczających możliwości bezpiecznego zagospodarowania?

Proszę o wskazanie, czy analizy te obejmują przepływy nawozów między gospodarstwami i biogazowniami, magazynowanie oraz ryzyko emisji amoniaku, podtlenku azotu i odpływu biogenów do wód.

7. Czy przy projektowaniu interwencji WPR porównywano różne metody poprawy materii organicznej, struktury gleby, retencji wodnej oraz ograniczania strat azotu i fosforu?

W szczególności chodzi o porównanie roli nawozów naturalnych z praktykami roślinnymi, takimi jak uprawy bobowatych, międzyplony, wsiewki, dywersyfikacja upraw, trwała okrywa roślinna i uproszczone systemy uprawy – zarówno pod względem efektów glebowych, jak i kosztów infrastruktury, magazynowania, transportu oraz ryzyk środowiskowych.

8. Czy Ministerstwo analizowało różne modele utrzymania trwałych użytków zielonych, w tym zarówno wypas zwierząt, jak i alternatywne lub uzupełniające praktyki, takie jak koszenie ochronne, koszenie mozaikowe, usuwanie i zagospodarowanie biomasy, odkrzaczanie, renaturyzacja terenów mokrych oraz wykorzystanie biomasy z TUZ w biogospodarce?

Proszę o wskazanie, czy porównywano ich efekty klimatyczne, przyrodnicze i gospodarcze, zwłaszcza w kontekście ochrony bioróżnorodności, sekwestracji węgla, retencji wody oraz utrzymania otwartego charakteru siedlisk łąkowych.

III. Wsparcie publiczne, produkcja paszowa i wartość dodana

9. Czy Ministerstwo posiada analizy dotyczące udziału oraz wartości kwotowych publicznego wsparcia kierowanego bezpośrednio lub pośrednio do produkcji paszowej i zwierzęcej w porównaniu ze wsparciem dla produkcji roślinnej przeznaczonej bezpośrednio na żywność dla ludzi?

W szczególności proszę o informację, czy Ministerstwo posiada zestawienia obejmujące:

- bezpośrednie wsparcie związane z produkcją zwierzęcą,
- wsparcie dla produkcji paszowej,
- wsparcie dla roślin wysokobiałkowych, z rozróżnieniem — o ile takie rozróżnienie jest stosowane — na przeznaczenie paszowe, spożywcze oraz przetwórcze,
- wsparcie dla owoców i warzyw,
- wsparcie dla przetwórstwa roślinnego lub żywności roślinnej dla ludzi.

10. Czy Ministerstwo posiada, zlecało lub wykorzystywało analizy dotyczące efektywności eksportu produktów mięsnych i zwierzęcych z punktu widzenia dochodu rolniczego, wartości dodanej pozostającej w Polsce oraz wykorzystania zasobów, w szczególności powierzchni gruntów przeznaczonych bezpośrednio lub pośrednio na pasze, ilości pasz, zużycia wody, zużycia nawozów, emisji gazów cieplarnianych oraz wysokości bezpośredniego lub pośredniego wsparcia publicznego?

IV. Rośliny wysokobiałkowe i nowe sektory żywności

11. Czy w ramach Planu Strategicznego WPR 2023–2027 albo innych dokumentów strategicznych Ministerstwo rozróżnia rośliny wysokobiałkowe przeznaczone na pasze od roślin wysokobiałkowych przeznaczonych bezpośrednio do żywności dla ludzi lub do przetwórstwa spożywczego o wyższej wartości dodanej?

Jeśli tak, proszę o wskazanie dokumentów, w których takie rozróżnienie występuje. Jeśli nie, proszę o informację, czy w Ministerstwie prowadzone są prace nad wyodrębnieniem takiej kategorii w polityce rolnej lub żywnościowej, wraz ze wskazaniem ewentualnych dokumentów, notatek, projektów, analiz lub innych materiałów dotyczących tych prac.

12. Czy Ministerstwo posiada dane lub szacunki dotyczące tego, jaka część krajowej produkcji roślin wysokobiałkowych, w tym roślin strączkowych na ziarno, trafia na pasze, a jaka część do żywności dla ludzi lub przetwórstwa spożywczego?

13. Czy Ministerstwo prowadzi działania mające na celu identyfikację produktów, sektorów lub łańcuchów wartości żywności o wyższej wartości dodanej, które mogłyby w przyszłości zwiększyć udział w polskim rynku krajowym lub eksporcie rolno-spożywczym obok produktów mięsnych i mleczarskich? Jeśli tak, proszę o wskazanie dokumentów, programów, strategii, zespołów roboczych lub innych materiałów dotyczących tych działań.

14. Czy Ministerstwo posiada, zlecało lub wykorzystywało analizy porównujące wartość dodaną, opłacalność, potencjał rynku krajowego lub eksportowego oraz odporność środowiskowo-klimatyczną następujących kierunków:

- produkcja mięsa i produktów pochodzenia zwierzęcego,
- produkcja roślin wysokobiałkowych na pasze,
- produkcja roślin wysokobiałkowych na żywność dla ludzi,
- przetwórstwo roślinne o wyższej wartości dodanej, w tym produkcja składników i półproduktów dla przemysłu spożywczego,
- nowe źródła białka i składników odżywczych, w tym grzyby, mykoproteina, algi — także jako źródło kwasów omega-3 — oraz produkty fermentacji, z rozróżnieniem na zastosowania spożywcze i paszowe?

V. Importowana śruta sojowa a konkurencyjność i rozwój krajowych roślin wysokobiałkowych

- 15.** Czy Ministerstwo posiada dane dotyczące importu śruty sojowej i innych komponentów białkowych wykorzystywanych w produkcji pasz, z rozróżnieniem na produkty GMO i non-GMO, oraz ich udziału w krajowym bilansie białka paszowego i recepturach pasz przemysłowych?
- 16.** Czy Ministerstwo posiada, zlecało lub wykorzystywało analizy porównujące koszt 1 kg białka w importowanej śrucie sojowej z kosztem 1 kg białka pochodzącego z krajowych roślin wysokobiałkowych, takich jak groch, bobik, łubin, soja krajowa lub inne strączkowe?
- 17.** Czy Ministerstwo posiada analizy uwzględniające korzyści środowiskowe, agronomiczne i strategiczne krajowych roślin wysokobiałkowych, w szczególności ich wpływ na ograniczenie nawożenia azotowego, poprawę żyzności i struktury gleby, retencję wody, płodozmian, odporność gospodarstw, zmniejszenie zależności od importu białka paszowego oraz ograniczenie presji środowiskowej?
- 18.** Czy Ministerstwo posiada analizy dotyczące wpływu dostępności i cen importowanej śruty sojowej, w tym śruty sojowej GMO, na opłacalność uprawy, skup i wykorzystanie krajowych roślin wysokobiałkowych przez przemysł paszowy lub spożywczy?
- 19.** Czy Ministerstwo posiada analizy barier ograniczających wykorzystanie krajowych roślin wysokobiałkowych przez przemysł paszowy lub spożywczy, w szczególności dotyczących skali produkcji, standaryzacji partii, parametrów jakościowych, infrastruktury czyszczenia i sortowania, kontraktacji, przetwórstwa oraz kosztów dostosowania technologii?
- 20.** Czy Ministerstwo prowadzi działania mające na celu zmniejszenie zależności sektora paszowego od importowanej śruty sojowej, a jeśli tak, czy działania te obejmują wyłącznie sektor paszowy, czy również rozwój roślin wysokobiałkowych jako żywności dla ludzi i surowca do przetwórstwa spożywczego o wyższej wartości dodanej?

W przypadku, gdy Ministerstwo nie posiada wskazanych analiz, danych lub dokumentów, proszę o jednoznaczne wskazanie tego faktu.

Proszę również o udostępnienie ewentualnych dokumentów, notatek, uzasadnień, stanowisk, korespondencji lub innych materiałów — o ile istnieją — wskazujących przyczyny, dla których takie analizy, dane lub wskaźniki nie zostały opracowane, zlecone, wykorzystane albo uwzględnione w dokumentach strategicznych.

Proszę o przesłanie odpowiedzi drogą elektroniczną.

Z poważaniem,
/podpis elektroniczny/